

Ett hundrade
prestehistorier.
Göteborg, från Geo.
Löwegrens boktryckeri.
18...

1700-1829 81 Jb Br.

National Library
of Sweden

Ant. Br.

1827

700

1829

Et Hundrade

Presthistorier.

J. Adlerbeth,
1827.

1999 0616, Rehnström, 1000:—

Ett Hundrade

Presthistorier.

Enl. Leubner und 2 spag.

Göteborg,
Fån Geo. Löwegrens Boktryckeri.
1827.

(4), 156 s.

1871

—

1871

1871

199

O . . . K

TIBI

..... K C

1811

I.

Jete så ment som sagdt.

En värdig Domprost i en stor stad änsade sätta sig i ro i ett mindre stift, och sökte berföre den lediga Biskopsstolen; men vann ej sin löskan. Då en wån beröfwer betygade honom sin ledsnad, swarade han helt ärligt och fromt: "Ja min Bror! den gången lemnade jag saken i Guds hand, och deri gjorde jag illa." — (Naturligtwis war meningen, att han ej för egen del varit så werksam, som behöfvs för att winna Andamålet.)

2.

Ett stycke ditto.

Då Engelska Konungen Carl II. for öfwer till Irland för att dämpa katolska owäsendet berstädes, uppkom under resan en ganska häftig storm, som gjorde fregatten läd. Kapitenen befalle alle man till pumpen; Konungens Hofpredikant beremot kallade alla till bön. Då Kapitenen såg, att Prestens order

hade mera werkan än hans, förmodligen berföre, att matroserne till större delen funno det lättare att bedja än pumpa, blef han högst förbittrad, och började swärja och dundra som en ägta British Tar. Konungen gick då emellan och bad dem upphöra med allt gråt; ty — tillade han — håller denna stormen i ännu ett par minuter, så äro wi alle snart i Guds rike. "Det Gud innerligen förbjude, Ers Majestät!" utbrast då den bedjande Kgl. Hospredikanten. — Resan gick Inelligt, och Konungen, (saran war verkligen stor och hotande med död,) kunde ej afhålla sig att hjertligen skratta åt Prestens illa yttrade wälmening.

3

Sista Resan.

En Prest, som skulle skrifa en Bondbåring på ddsfången, talte mycket och långt om hennes sista och wigtiga förestående resa. Gunman, som ej kunde fatta det sublima i denna allegoriska framställning af menzligen lifwets gång, swarade ändtligen helt kort och godt: "Det får jag säga er, kära Far! blir jag ej bättre i morgon än i dag, så reser jag inte långt."

4.

En Dylis.

Wid ett liknande tillfälle föreställde en Pastor en dende bonde, huru nära han wore den sällheten att

bli af Guds ånglar buren in i paradiset, och nedfatt i Abrahams sköt. "Det är rått wäl, min goda Herr Pastor, — swarade den döende — att jag blir buren, ty jag är verkligen så swag, att jag wist icke orkar gå den långa wägen."

5.

Tanflöshet.

I wåre äldsta psalmboksupplagor war Konungens privilegium till Boktryckaren afstryckt på baksidan af titelbladet. Nu hände det sig en gång i en landskyrka, att en bondfåring började andäktigt bedja sålunda: Wi Fredrik, med Guds nåde — (hår suckade hon djupt) — Sveriges, Göttes och Wendes Konung . . . Med synbar rörelse läste hon hela privilegiet till slut, och swarade, då en granhustru i bänken gjorde henne uppmärksam på mistaget: "Herre Gud, Wor Annal jag satt i tankarne, och tänkte på den dumme bokbindaren, som sätter sådant tyg i psalmböckerna."

6.

Han fann sig wäl.

En af wåre modernare Prester, som lutlyft sett afstonsångs-katekesförhör i Kyrkan med församlingens ungdom, råklade något förut att i ett godt lag bli fjerdeman, för sällskap full, wid ett bostonsbord. Spelet gick temligen bra; men nu ringdes för tredje gången

och Gudsmannen måtte åstad; war likwål i brådskan så försigtig, att han stack sina wundna fastigheter i ena rockuppslaget, för att ej så dem bortblandade. Då han i förhöret frågade en gosse, huru många buden wero, och denne icke straxt kunde swara, började han något wål starkt demonstrera med ena armen, så att ett af de i uppslaget inskudne korten föll ned på golfwet. Med all fattning befallte han gossen taga opp det och säga högt hwad det war för ett kort. Gossen gjorde det. Derpå wände han sig till gossens föräldrar, som stodo bakom, och sade: "Bör ni ej blygas, som hast så ringa omsorg för ert barns ewiga wål, och icke en gång låtit det låra buden? Jag mistänkte er redan för sådan efterlåtenhet, och tog därför detta kort med mig för att förödmjuka er, som heldre lårt edra barn att läna korten än Guds bud i katekesen."

7.

Anmodan.

En Åstonsångsprest, stor wån af långa predikningar med dusintals, divisioner och subbdivisioner, indelte en gång sin i 32 delar. Sedan han predikat församlingen trött, och det började mörkna, smög den ene efter den andre sig ut ur kyrkan, utan att han i iswern märkte det. Ändtligen framträdde Klokkaren, som, efter wanan alltid bör bli den siff utgående, och nu war ensam qwar, midt på stora gängen, passade på när Pres

bifanten gjorde en paus för att kvita sig, och sade då:
 "Årå Far, nu går jag med, och hoppas, när Far slutat, Far är så god och stänger efter sig; nycklarna ligga under hårtåcket i wapenhuset."

8.

Selsa hemma!

Proffens dräng gick sent en söndagsafton hem öfver kyrkogården, och hörde ett starkt buller i kyrkan. Detta anmälte han för Proffen. Denne trodde det vara tjuvar, som inbrutit sig för att plundra helgedomen, och gick efter Klofaren. Denne med kyrknycklarna, Proffen med sin handbok och tryckläpp, och slutligen drängen med en vxa aftågade nu till stället, och hörde äfven bullret ganska tydligt. Efter något betänklande, öppnade Klofaren yttre kyrkodörren, och nu utrusade en stor galt, som hade wanan att rota bland grafworne på kyrkogården, och nu hast-misödet att bli inneslängd i wapenhuset, der hon bland spodar, jernstörar och annat ströp tillståndt det förfärliga larmet. I fartlen kom besten emellan den tjocka Proffens ben, och förde honom på sin borsfulla rygg ett godt stycke utåt kyrkogården. Proffen, som trodde sig rida på hin sjelf, stref i ängsten under den häftiga stultsen: "Selsa hemma, Faber Klofaren! mig har han." — (Uf sådan anledning har detta ordbok tillkommit.)

Rätta Tolkningen.

”Mycken twist har varit bland de Skrifflärda — uttråde en Prest i sin Påskdagspredikan — hwad stenen hetat, som låg för Christi graf. Den, som förstår grundspråket, afgör dock denna twist ganska lätt; ty der heter det: quippe erat valde magnus, d. å., om man det rätt uttyder: Qui ppe war ganska stor. Qui ppe hette således stenen.”

II.

Olika Bud.

Carl II, Konung af England, låt utgå ett påbud, att hans trogne undersåtare skulle göra sig rätt lustiga och glada om söndagarna. Detta befalltes hwar Prest uppläsa från predikstolen. Då Kykloherden i Salisbury hade uppläst det för sin församling, tillade han: Så lyder er Kungs befallning. Derefter uppläste han det tredje budet, och när detta war gjort, tillade han: Detta är Guds bud och befallning; — gären nu sjelfwe hwad eder bäst synes.

II.

Embetsbesvär.

En katolsk Prest skulle döpa ett barn; men då han före förrättningen hade varit på kalas, och der

druckit wäl mycket, kunde han i handboken ej finna rätt på döpselseformuläret. Under blifbrandet yttrade han dersöre: "Det war ett försträdligt swärt barn att döpa."

12.

Söflig Ursäkt.

En wärdig Lärare, som länge, men färfäwes, arbetat på att tillwinna sig sin församlings bifall, förebådde en gång en wis ansedd man, att denne så snart kom att afhöra hans predikningar. Jag kan wäl tänka — tillade han — att ni ger mig samma swar, som andra werldens barn: Jag är ingen älskare af stora sällskap. — "Nej, — swarade den tilltalade: — det är icke orsaken; men jag har ej welat föra Herr Doktorn i sin ensamhet."

13.

Gratis.

Med ett katekesförhör frågade Presten en enfaldig bondflicka, hwad hon för sina synder hade förtjent. "Ingenting, fåre Far! — swarade hon — jag har alltid gjort sådant för intet, och tänker ej eller nu att begära något för det."

14.

Tankespriddhet.

En söndag under resan till annexet mötte Presten en fogelsångare, och köpte af honom en bosink, hwilken han

kläppte in i sin wirlade penningepung, och stack den ser-
ban i harnen. Under predikan öfwer dagens ewange-
lium, som war Phariseen och Publiskanen i templet,
förifrade han sig så, då han upprepade dessa orden: Pu-
bliskanen slog sig för sitt bröst och sade . . ., att han
gaf sitt eget rätt bugtiga knuffar, men kom i betsam-
ma ihog sin inqvartering, och tillade wid fjerta bångnin-
gen: "Gå! nu tog wäl hin wid min boskap!"

15.

Seder. Ändrar seder.

En Prest i ett godt stift lät i sitt dagliga rum
hänga en fisstakt till äminnelse deraf, att han war en
fiskares son. Denna neblätenhet wäckte så mycket upp-
seende, att man walde honom till Biskop så snart sto-
len blef ledig. Med denna upphöjelse förswann fisstak-
tet, och då man frågade honom hwarföre, swarade han:
"När fisken är fångad, behöfwer man ej mera garnet."

16.

Kort Lofstal.

En Katholik Prest skulle hålla ett loftal öfwer den
helige Stephanus på detta helgens ärodag, och då för-
beredelserne hade dragit långt ut på dagen och Dom-
herrarne wille gerna till middagsbordet, så ålade de
honom, att beslita sig om korthet. Detta lofmade han
dem och sade, efter en kort inledning: "Mine Bröder!

det är i dag ett år sedan jag om detta helgon meddelade er allt hvad man om det kan säga; och då jag nu icke har erfärit, att det sedan den tiden gjort något, så vet jag ej eller något att lägga till hvad jag redan en gång har sagt. Amen!"

17.

Dödsbetraktelse.

En Kapusinermunk wille en gång i en fastlagspredikan rätt lifligt föreställa sina åhörare detta lifwets förgånglighet och dödens ofta öfverraskande ankomst. Betänken dock, käre Wänner! — ropade han — att mången om aftenen går frisk och sund till sängs och nästa morgon — ad! — får upp igen dödd!"

18.

Wälment önskan.

En bonde besökte en Kyrkoherde flera gånger förjdfwes för att få tala med honom, men affspisades alltid med det beskedet, att Prosten satt i sitt rum och fluberade. Ledsen beröfwer, gjorde bonden till slut denna fråga: "Hwarföre har då Kungen ej gifwit oss en Prost, som hade studerat ut?"

19.

Wäl undt.

"Åt kära Far! tills ni spricker — sate en Korrst Bonde till sin Själaförjare på ett Bondbräklop — ty Gud skall weta, att det är er wäl undt."

Den okunnige Bonden.

En Prest förebrådde en Bonde för det han så såle-
 lan gick i kyrkan. Våser du aldrig i Bibeln, frågade han
 honom en gång, då de träffades på ett förhör. — Nej,
 svarade Bonden — jag kan inte läsa. — Jag tror, att
 du knapt wet, hwem som har stapat dig? — Nej, det
 wet jag inte heller. — Nu wände Presten sig till en
 liten gose, och frågade: Mitt barn! hwem har stapat
 dig? — Gud Fader — blef swaret. Bligs du nu
 till — fortsfor Presten — att så låta ett barn stamma
 ut dig? — Det är intet att undra på — svarade bon-
 den; — gosen der är så nyligen stapat, att han wäl
 må kunna minnas det; men låt honom få mina år, så
 få wi se huru det går med hans minne.

Postilkyttaren.

En ung Prestman blef hos Preussiske Konungen
 Fredrik Wilhelm anmäld att bli Fältprest wid ett In-
 fanteri-regemente, och besald att göra sin profpredikan.
 Detta stödde, och Konungen tyckte så wäl om predikan,
 att sökanden fick beställningen. Någon tid derefter be-
 rättade någon för Konungen, att den omtyckta predikan
 icke war den befordrades werk, utan tagen ord från ord
 ur Rambachs huspostilla. Konungen låt då kalla Pres-

ffen till sig, och frågade genast, om han war författare till sin profpredikan: "Nej, Ebers Majestät — svara- de denne — tiden war mig för kort, och jag måtte ta- ga min tillflykt till Rambach." — "Det är mig lårt — svarade då Konungen — att ni talar sanning; men som ni kan så tappert rida på postillor, kan ni ej bli Prest wid infanteriet, utan wid kavalleriet." Därför blef han genast transporterad på ett kavalleriregemente.

22.

Lycka till god Påst!

En Franssk Prest skall i en predikan på Påstbagen haft följande uttrande: "Det är brukligt, mine wän- ner! att Predikanten på en stor högtidsdag först lyckön- skar åhbrarne, sedan gifwer dem en uppbyggelig erinran och för det tredje säger dem något behagligt och sågnan- de. I anledning häraf önskar jag er först en god och glad Påst, dernåst erinrar jag eder om skyldigheten es- mot er lärare med många Påstfögg! nu till högtiden, och slutligen will jag berätta er en lustig historia om en borgeröman här i staden, som man kallade Jan den Sjocke."

23.

Processwännen

I Ludvig XI:s tid lefde i Frankrike en Biskop, som war en stor wän af processer. Konungen beklagade ho-

nom en gång, och lofwade att genom sin bemöbling föra honom ur detta brydsamma förhållande. Biskoppen tackade, men bad underdånigst att få behålla åtminstone 25 till 30 rättgångar till tidsfördrif. Då blef Konungen ond, och gaf detta swar: Swad? kan såbant lefsamt krängel tjena er till tidsfördrif, så må ni geena för mig behålla dem allesamman.

24.

Straffad Girighet.

En Tyft Biskop war så girig, att han nattetid steg opp, gick i sitt stall och stal hasten från sina hästar, samt debiterade sina stalldrängar dersöre. Dese beslote att en natt anamma tjufwen. Denne kom, som wanligt, blef gripen och måste stillatigande hålla till gods att bli duktigt genompryalad; men kom också aldrig mer igen.

25.

Skriftermålet.

En Prest i en Furstlig Residensstad skulle en gång offentligt Preika en ung förbrytare, och började sålunda sitt tal: "Unge man! hade du varit rik och förmögen, så hade du wist icke nå sutit här; men jag wet nog huru det går till, och sänge jag råda, så skulle äfwen dina domare här göra dig sållskap för att begråta och ångra sina många och stora synder", o. s. w. Detta

öwanligt skarpa skriftermål ädrog Presten tilltal, och det Högåbla Rådet försökte insinuera saken hos Regenten, med tillägg, att den, som förnärmade det, äfwen förnärmade honom; men fick af den toleranta Fursten endast detta korta svar: "Presten måtte wißt känna en bättre än jag."

26.

Tionden.

En Prest på Jutland insforbrade af en socknebonde den wanliga gästtionden. Bonden swarade, att råfwen hade tagit alla hans gäs, och kunde således ingen gästionde prestera. Pastorn fortfor, och påstod tionde af de gäs, som bonden hade haft. "Nå, nu får ja; säga — yttrade då den förskräckte bonden — att låra far är wärre än råfwen! han tog blott så länge der war något att taga, men låra far will gå ännu widare, och det går allt för långt."

27.

Rådet.

En Munk, som wille aftråda en män att ingå i hans orden, begagnade sig af detta skäl: "Det året, min bästa wän! då enbart 10 till 12 munkar i wår orden mista förståndet, falla wi ett godt år."

Kunglig Dom.

Profesor Eberhard i Halle blef af Szwercconfistorium utnåmd till Pastor i Charlottenburg. Församlingen der, som wille hafwa en annan, protesterade deremot på den grund att Eberhard hade skrifwit en apologi för Sokrates. Szwercconfistorium anslåg denna inwåndning för så orimlig som otjentlig, och rådde de klagande att hålla sig stilla. Nu wände sig dese till Konungen och föreställde honom, att de intet förtroende kunde hafwa för en man, som till och med i offentliga skrifter hade påstått, att den förbåmde hedningen Sokrates blifwit salig. Konungen, hwilken det högligen smärtade att höra den gode Sokrates blifwa förbåmd och förfördelad, skref på beswären: "Jag will att Sokrates skall wara salig, och Eberhard er Prest. Fredrik."

Ärlig Fråga.

En Tyff Furste helsade gerna på en Kyrkoherde på landet, och tyckte mycket om honom för hans qwicka insäll och munterhet. En dag lät Fursten tillsäga, att han för morgondagen wille bli hans gäst. Presten swarade, att Hans Furstliga Nåde wore mycket wälkommen; men han önsfåde först weta, om han kom som apa eller råf. — Fursten grubblade länge på betyd-

fen af detta swar; men kunde ej utforska den, utan lät ett nytt bud affordra Pastorn densamma. — Denne lät nu helsa, att meningens wore så besked, huruwida Hans Durhlaughtighet wille komma, som en apa utan, eller som en råf med en lång swans; det will säga med en stor swit af betjening, ty i sednare fallet råckte hans wisthus ej till att bespisa dem alla.

30.

Zederlig Död.

En Prost, just icke af de liberalaste som wärd, i ett godt pastorat nära ett af våra Lärosäten, och län- gesedan affomnad, ansåg sig mycket beswärad med besök af Studenter, som, efter slutad badning sommartiden i den nära prostgården förbiflytande ån, gerna helsade på den alltid freyntlige familjen. Gubben beslöt derföre att söka en mera aflägsen, då ledig blifwen lägenhet. I sådan afstigt uppwaktade han sin Biskop, och hade just olyckan att träffa honom i hans swära giftlyanc. Efter många förberedelser, anmäler Prosten ändamålet med sitt besök. Biskopen, högt förundrad, kunde icke weta, hvarföre han, så gammal man, wille söka sig bort. Efter något kusande säger Prosten ändtligen orsaken, som war den, att Studenterne åto upp honom. Detta förbittrade så den lätttrörde Biskopen, att han häftigt utbrast: "Nå, tag mig också kan ni kan så en he-

berligare båd." Till slut aflystade han nattkådan, och tillade: "Ni ser detta gråa husvud; snart går jag bort; sådå då mitt brödstycke; det såder sin man — och tillbeh, far| wål med er, min Prost."

31.

Skarpt Swar.

Theologie Doktorn B. i E. war en af de såder, som långst bibehållit sitt yswiga skågg. Delså war hans gansta prybligt och af honom mycket afhället. En dag i ett sällskap satt gubben ensam och ströf sin hakprydnad, efter wantigheten. Midtemot satt Biskopen C., en stråf och hög prelat på sin tid, och fixerade gubben beståndigt. Swarsföre ser Hr Biskopen så skarpt på mig? frågade ändtligen Doktorn. Åh! — blef swaret — jag sitter och blott admirerar ert skåna skågg. — Sa så! insåu då Doktor B. Jag såe då bellaga, att jag hos Hr Doktorn och Biskopen finner ingenting att admirera tillbaka." — Biskoppen teg, och Doktorn fortfor med sin skåggstrykning.

32.

Giltig Ursåkt.

En Furste låt säga sin Hockaplan att genast infinna sig på hofwet. Denne kom likwål först en half timma efter budet. Fursten, ond, frågade då: Swarsföre har ni låtit wänta på er? — "Jo, Ers Durchlauchte

tighet — swarade Presten lugnt — jag war då i samtäl med en högre Herre, än Ers Durchläuchtighet: ty jag gjorde min bön.“

33.

Goda Koncepter.

Isak Lithobius, Domprost i Sätteberg, död 1730, war för sin tid en lärd man med ihärliga predikogåfvor, men flarp och orädd. En gång skall han i en dompredikan gjort följande framställning: "Rättvisan — har han sagt — är nu här i sådant stück, att, om jag, då jag lemnat detta heliga rum, under hemgåendet möter på Europebryggan *) en simpel karl, som säger till mig: Det war en grann roff du har, den anstår mig, den vill jag äga — och jag då swarar: Nej tack, min wän! den får du icke, ty jag har sjelf både köpt och betalt den — och han då återswarar: Prest! jag skall ha roffen, och får jag den ej, så stämmer jag dig för Magistraten — då är det ingen fråga om, att jag ju går hem i fjortärmarna." Detta obetänksamma yttrande ådrog honom åtal, som, oaktadt han efter predikan gaf samt. Magistraten en lustig middag i sitt hus, ändades med suspension för någon tid. Kort derefter hitkom Fredrik I, och lät slå upp tält för sig och sin soitt på Exercitieheben för att ej beswära staden med ins-

*) Nu Tyfka bryggan.

kvartering. Det var sent en förbagsafton. Nästa morgon lät Hans Maj:t tillsäga, att han tillät upprättning i sitt tält, och tillika wille höra en predikan beredades. Detta försatte det på flitt oberedda Consistorium i största bryderi. Ändtligen erinrade man sig, att Lithovius war den ende, som kunde, som man plår säga, skaka en predikan ur ärmen. Wäl war han under suspension, men nöden har ingen lag, och en Konungs befallning är ej att gäckas med. En Embetsbroder affärdades till den förskjutne, att tolka Domkapitlets förlägenhet och bnfån. Det påstås, att Lithovius, som och gerna drog sitt glas, först trakterade Sändebudet rätt heberligt med gammalt franskt, och i sista upprydningsminuten anlände till den ängestullt wäntande processionen, endast försedd med sin psalmbok. Kommen till platsen, besteg han talarestolen och uppläste sitt ingångspråk med hög röst. Detta war: "Jag skall komma till dig, som en tjuf plågar komma, och du skall icke weta på hwad stund jag kommer till dig." (Upp. B. 3: 3.) Man kan tänka sig Wederbörandes ängest för tillfället och huru lifligt den yttrade sig i alla Herrar Consistorialernas blickar; men talaren förstod att så sinrikt behandla sitt ämne, i det han slutligen ombytade sin tjuf till en fridens ängel, som under basunljud nersteg ut Fern med fred och wälsignelse till det betryäta, af mångårigt krig utarmade folket; och denna Herrans ängel blef naturligtwis slutligen Konungen

hjel. Konrten, högligen nöjd med predikan, war ganska nådig emot Lithovius och besallte honom till sitt bord, der muntra samtal förherligade festen och återinsatte Domprosten i sitt embete.

33.

Owanlig Liknelse.

E. E., en man af snille och goda gåfvor, war på sin tid en strång lagpredikant († 1811.) En gång under det han predikade aftonsången i Domkyrkan i G., öfverraskades han af en owäntad åhörare, en hög Pachtusinspektör, som i skarlasanskappa högtidligt intog sin stolplats. Predikanten, som gerna wille ge den strånga herren en liten släng, riktade genast sitt tal åt tidens olempliga yppighet i förhållande till stånd, wilkor och inkomster, och yttrade bland annat, sedan han gifwit de lägre klasserna sin del: "Du Köpman, som sitter der så kräftinn i din bänk! hwarifrån tar du allt hwad du braffar med? So, du lurendräger, du lurendräger. Men tänker du också att en gång lurendräga dig in i Guds rike? — Nej, påh, min wån! der är den Helige Wadehjel Pachtusinspektör."

34.

Den saliga Kammen.

Samma nitiska Prestman höll en gång likpredikan öfwer en afleden embetsbroder. Hans ämne war: Den

saliga sffammen på salighetens dag. Bland annat uttrö-
de han: "Swor tänker I, mine Christlige Åhörare, att
mår salige wån nu är? Jo, det skall jag säga er; han
sitter inför Guds ansigte, och skåms, ja, skåms som en
hund — — för den myckna nåd, som honom är wes-
derfaren."

35.

Tacksamhetsbewis.

Pehr Leth (wanligen, efter den tibens bruk, kallad
Herr Pehr), genom K. Carl XII:s nåd Ryrkoherte i
Drie och Bjersjö församlingar i Malmöhuslän, war en
mera besynnerlig än lärde man. En söndag, då han red
till socken, blef han warse huru Byssa Skomakaremästaren
Abraham från Malmö, för hwars lärdom han hade ser-
deles respekt, hastade på en genväg, för att åsken höra
honom predika i annexen. Hr Pehr, som ej wille ha
den skammen att låta honom der så höra samma predi-
kian om igen, tänkte genast på wal af ett nytt ämne,
men wiste ej hwarifrån det skulle komma i hastigheten.
I det samma skadade hästen wid en tillfångad grind, wid
hvilken en mängd Driebymån tillhörige gås hade samlat
sig för att afbida tillfället att bli insläppte i stybben.
Huru han till håst manövrerade med arindens öppnande
och tillfångande, temmo gåsen in i gårdet. Der blef
ett fastligt tacklande. Detta gaf Hr Pehr ämne till en ny
proposition i Bjersjö, och denna blef, som följer: "Drie

gåf tacksummare än Bjeresjöbönder." Detta bewiste han sålunda: Huru ofta, sade han, har jag icke för Eder, I Bjeresjöbönder, öppnat himmelens portar, och har wäl någon af er någonsin kommit att tacka mig? Nu deremot i dag öppnade jag endast wängaledet (gårdegrunden) för en gäsflock från Drie, och knapt war den inkommen, förrän jag af dem alla gemensamt hörde hurs drade gånger upprepas med långsträckt halsar: "Tack, tack, Herr Pehr! Tack, tack, tack, Herr Pehr!"

36.

Han förstår det.

Samma man hade den wanan att inspäda i sine predikningar i stället för latin, som hans medbröder då ännu brukade, men hwaruti han troligen ej war serbets hemma, en hop Tyfka ordspråk, som han ertappat under Carl XII:s fättåg. En gång kom han fram med detta: "Geld macht Muth, und Muth macht Uebermuth. Det förstår I icke, edra dumma bondsän; men der sitter Abraham Skomakare från Malmö — han förstår det."

37.

En Liknelse.

En Stånf Prest, under Danska tiden, wellemerade i sin predikan följande rim:

Stånstörpa-Heed

Er wiid og bred

Men ingen Mand kan den bruge:
 Dog war den dækked fra Hjorn til Hjorn
 Med Rager og Flest — o Menneſtebørn,
 Hvor ſkulde du da ikke ſluge!

38.

Kimprof.

I en gammal Danſk Psalmbok låstes i en Betræ-
 tteſelſång öfwer denna werldens ombytligt het följande es-
 tertänkliga ſtrofer:

— — — — —
 Af ſkabbet Fole land blive en Heſt,
 Af luſig Diegen en Sognepreſt,
 Naar Gud og Lykken wil.

39.

Ingen Preſthistoria, men bewis, att åſwen
 en Lekman kan predika.

Den för ſin andel i Engeliſka tidſkriften Spectator
 och flera andra litterära arbeten bekante Sir Richard
 Steele låt bygga en kyrka, men ſid på ſlutet ſwårt för
 att utgöra arbetslödnerna. Då den war färdig, invände
 han, att den war förſtor, och att man ej kunde höra pres-
 ter. En af arbetarne åtog ſig bewiſa motsatsen och gick
 upp att predika. Öberedd^o och owan, deklamerade han
 enbaſt följande impromptu med hög röst: Sir Richard!
 wi ha nu redan arbetat här i ſex månader, och inga pen-

ningar fått; war derföre nu så god och laga, att wi bli betalta. — "Godt, godt — ropade Steele — man hör er förträffligt; ert mål och uttal war både rent och tydligt; endast texten behagade mig icke."

40.

Okunnighet.

Will ett bewis på den okunnighet, som ofta råder hos Italienska Presterskapet mer än hos hwarje annat, will man här meddela följande factum: En Prest wid namn Reggi satt Domare i Apostoliska Kammaren, och hörde en Codex återopas i saken. Hvad är det för en Codex? Pref han och såg på partförteckningen. Är det ett vittne, så släpp in honom med de öfriga så länge."

41.

Bitterhet.

Det är brukligt i England, att utnämna 12 Prestmän att predika om Söndagarne för Parlamentet, så länge det är församladt. Den namnkunnige Doktorn Swift blef en gång vertill utsedd. Hans betraktelse war: fåfången och des wälde i denna werlden. Det gifwes, uttrade han, fyra ting, hwarderwer menniskan plår yswas, och desse äro: 1) Börd och rang, 2) rikdom, 3) utseende och 4) förstånd. Sedan han affhandlat de 3:ne första, uttrade han: "Nu skulle wi betrakta den fjerde punkten, eller förståndet; men som i denna chriften

riga församling ingen finnes, som serdeles har eller be-
tyrnar sig om att äga förstånd; så vill jag ej uppe-
hålla mine äfvelige åhörare med undersökning derom,
utan skrifa till användande af hwad jag redan sagt om
de 3:ne föregående m. m." Denna bitande satir, fram-
ställt utan den minsta flöja af artighet och delikates,
kostade predikanten sitt embete såsom Dechant af St:
Patric.

42.

Intolerans.

Den nyligen afledne Biskopen af Salisbury hade
förut varit Kaplan i Engelska Faktoret i Hamburg.
Medan han innehade detta embete, dog en af Faktoriets
betjening i en by, dit han begifwit sig för att söka sin
helsa. Man anmodade Presten på stället att begrava
honom. Fråga blef genast af hwilken Religion den af-
ledne war, och då man svarade den reformerta, sade
Presten, att det war illa, emedan på hans Kyrkogård
endast hwilade idel Lutheraner, och att inga andra hwar-
ten nu eller framdeles singo der begrafwas. När Fak-
torikapellanen fick weta detta, reste han själf till den in-
tolerante Pastorn, för att uppgöra saken; men förjåfwes;
Ortodoxen war obewellig. Slutligen hade den Engelska
embetsbrodern detta yttrande: "Er wågran, min Herr
Pastor! erinrar mig en sak, som hände mig som Prest i
London. Jag höll på att jorda ett lik, just då en gum-
ma

na kreg fram och ryckte mig i armen. Ett ord, ett ord, Herr Pastor! sade hon. Vänta, svarade jag, tills akten är förbi. — Nej, ni får genast höra mig. — Nå hvad är det då? — Jo, Hr Pastorn må för ingens del lägga denna unga människan för nära min salig man; ty gosen här dog i kopporne, och kunde således lätt smitta min man, som aldrig haft dem." — Denna lilla Historia gjorde sin goda verkan på vår Landtprest; han tillät genast jordfästningen.

43.

Den försonliga Sustrun.

En Jakobiner-Munt predikade en gång mycket ifrigt om den Kristeliga kärleken, och att man borde förlåta sina fiender. Andtligen slutade han med dessa orden: Men hvar finnes nu den, som så gör, och förlåter hvar swån? — Jo, här är en, swarte en hustru temligen högt; — jag förlåter af allt hjerta min mans mördare. — Är då er man mördad? frågade en grann-qwinna, och när skedde det? — "Nej, bewars! blef swaret — han lefwer än; men jag menar den, som skulle wilja slå ihjäl honom."

44.

Komist återhelsning.

En Katolff Prest mötte en Soldat, helsade på honom och sade: Gud gifwe er fred! — "Då tage

från er Hårselden! — Svarade Soldaten — "Så äro
vi tiggare begge".

45.

Uppriktigt Besked.

En ung Kandidat höll en, i hans tanka, rörande
predikan. Likväl söll nästan hela församlingen berwib
i sömn, och de få, som wakade, roade sig med samtal,
eller smögo sig bort. Endast en gumma sågs bitter-
ligen gråta. Predikanten märkte det, och qwarstads-
de på kyrkogården, efter Gudstjenstens slut, för att
fråga denna, hwarsföre hon gråtit. Hon vågrade sig
länge att säga det; ändtligen, öfwertald af Kandidaten,
svarade hon: "Åh, Herr Magister! Jag har också
en son, som studerar till Prest, och som jag snart
wäntar hem för att låta här höra sig. Herre Gud,
tänkte jag dersföre nu, om han äfwen predikar som ett
nöt, hwad har jag då för glädje af allt hwad jag kö-
stat på honom?"

46.

Qwäkaren och Presten.

En Qwäkare, Barberare till profesjon, blef
kräfd af församlingens Pastor för innestående presträt-
tigheter. Min wän! — frågade Qwäkaren — hwars-
före oroar du mig, som aldrig haft det ringaste med
dig att göra? Jag will ha ut mina rättigheter —

Swarade Presten. — Rättigheter! Hvarsföre sådane af mig? — För det jag predikar i kyrkan. — Är det berföre, så behöfwer jag ej betala dig en skilling, ty jag war aldrig och går aldrig i din kyrka. — Hvad angår det mig? swarade nu Presten — ni kunde ju gå; dörren är alltid öppen i rätt tid. — Quäkaren, ond och twer, gick genast bort och uttog stämning på Presten för 40 £. Sterling, som han påstod sig hafwa att fordra af honom. Presten, efter undfången del af kallelsen, gick genast till Quäkaren, och frågade på hvad grund han kunnat stämma honom. Min wän! — swarade Quäkaren — du är mia skylldig 40 £. för barbering. — Hvad! — ropte Presten — jag har aldrig i min tid låtit er barbera mig. — "Hvad betyder det? — swarade Quäkaren — du hade ju kunnat komma till mig för att bli barberad; ty min dörr är, liksom din, alltid öppen i rätt tid".

47.

Skillnaden.

En åregirig Katolsk Biskop, som nästan på intet annat tänkte än Kardinalshatten, blef på en kort tid mycket mager. Deremot hade han en famulus, som war mågta tjock och fet. Denne frågade en gång sin Herre, hwaraf det kom sig, att han, som alltid varit sund och stark, åtit och druckit godt och jemt mått wäl, nu på en tid så affallit. Det kunde eller wille

icke Biskopen swara på. "Nå, så skall jag upplysa saken — återtog hans Famulus — så godt jag kan, efter mitt förstånd. Olikheten i vår Kropps konstitution kommer sig beraf, som jag tror, att Ers Högwördighet går med sin hatt i huswudet; men jag bers emot med min på huswudet."

48.

Fråga och Swar.

En Landtprest hade stikat sin Dräng en sönbagemorgon till en Slagtare wid namn David, för att hämta en stek till middagen. På hemvägen gick Drängen in i kyrkan, der Husbonden just då stod på predikstolen, och höll på att citera ett språk ur Davids psalmer. Pathetiskt frågade han derföre: Swad sade David? — Drängen, som trodde sig tillspord, swarade genast: "Jo, David sade, att så snart Far betalte den sista kalfsteken, så skulle Far få en på ny räkning; men förr icke." — Man kan lätt tänka sig, att ingen åhörare gret wid denna tidning, ehuru sorglig den annars kunde vara för Pastor sjelf.

49.

Dopgåfwan.

En Bonde i Bremenska Landet gaf wid hwart barn dop sin Prost en Stallbagge såsom dopgåfwa. Plöteligt upphörde detta inbräggiga offer. En gång

helsade Pastern på hos Bonden, och fick se, att han hade 12 barn. Åro de alla 12 edra? — frågade han — Ja. — Men jag har ju bara döpt de 8; hvem har då döpt de fyra sista? — "Jo, Herr Pastor — svarade Bonden — för dem har jag sjelf förtjent Stallbaggarna."

50.

Det oväntade Gudaswäret.

En ung Stadskaplan hade för sed att om Lördagseftermiddagarne spåsera ut till en närbelägen park, och der lägga sig under en stor, ymnig ek, för att, med uret i hand, högt uppläsa och deklamera den Predikan, som han skulle hålla Söndagen derpå. En stälmagtig wän hade kommit under fund med denna hans reträtt, och föresatte sig att en gång der spela honom ett spratt. En Lördagseftermiddag begifwer han sig derföre i förwäg till eken, klifwer opp i den och böljer sig i deß lummiga grenar. När Kaplan kommer, lägger sig, tar fram uret och predikan, och börjar att ljudligen deklamera, som wantigt. Wid en liten paus framwiffar den i eken gömda wännen halfhögt Predikantens tredubbla långa för- och tillnamn. Denne tiger och lyssnar en stund, men fortsätter sin deklamation ännu isfrigare, då intet widare ljud höres. Wid en ny paus upprepar Wälmen med högre, ihålig stämma, långsamt och högtidligt, det

owantligt långa namnet. Nu twiflade vår Kaplan ej mera på werkligheten af tilltalet, och utbrast, efter något kort uppehåll, i detta bedjande utrop: Herre! tala; din tlenare hörer till! I skället för swar, godeskrattet i ektoppen honom en lydningsöfvert, som wäldig plump, men ej owantlig wänner emellan; och wärskogst, högst förwånad och håpen öfwer detta lifså så ohyfliga som awäntade gudaspråk, tyndar allt hwad han hörde ut af munden, dit han aldrig mera kom, för oss under ett par recitera någon predikan.

51.

Goda: Späl

Då Gode: Spälpen i Aix, de Cosnac, en mycket kberstegen gubbe, fick höra, att Saint Francois de Salles hade blifwit upptagen bland Helgonens antal, uttrade han: Nå det gläder mig hjertligen, att min gamle vän har gjort så stor lycka. Då så war han en artig och charmant, ja till och med en ärlig man, fast han gjorde knep i piket, som jag ofta spelte med honom. — Men Herr Arkebiskop! — inwändet någon — huru är det möjligt, att ett helgon ej skulle wara ärligt i spel? — "Jo, min vän! — blef swaret — han anförde sina Pål dertill; han gaf winster åt de fattiga."

52.

Wacker Par och wackra Barn.

Wid Reformationstiden lefde i Tyskland en Prest, som hette Nylius och war känd för en stor Predikant och talare. Som prof på den tidens smak will man här meddela propositionen i en af hans tryckta predikningar.

"Djefwulens giftermål med Gudlösheten." En gång ingick Satan äktenskap med Gudlösheten och aflade i detta gifte sju döttrar, hvilka han hvar i sin ordning åter bortgifte. Den äldsta, wid namn Eggenkärlek, gaf han till de förnåma och rika hvarvarne; den andra, som hette Penningegirighet, till Köpmännen och sådana, som handla och arbeta med allt; den tredje Bedrägeri fingo bönderna; den sjerda Afund, handwerkare och konfektörer; den femte, som kallade sig Skrymteri, gaf han åt Prestskapet; den sjetta, benämnd Högfärd, förde han så länge fring hos fruntimren tills han och för henne fick en påsande man, och slutligen den sjunde och sista, som hette Rättja, gaf han så många männer, som det är sand i hafwet."

53.

Bondetro.

En Bonde i Schlesien fickade sin nyfödde Son.

till kyrkan att döpas, och kom öfverens med sin lärare hålft, att han skulle heta Hans Jörgen, samt gamla Moster Annika hålla honom wid fonten. Vid lycklig framkomst till kyrkan, beredde sig Presten genast till aftnen, och frågade Moster Annika hwad barnet skulle kallas. Nu hade gumman glömt namnet, och man kan tänka sig hennes, prestens och faddrarnas förlåghet. Efter något betänksande, yttrade sig Presten: Låt oss se hwad dagen heter i Almanackan. Den hette Mikobemus, och Mikobemus blef också pilten kallad, sedan Gudmor på sin föreskållning, att ingen Christen själ i hela Byn hade det namnet, fått det bestes, att Mikobemus war en hederlig man och wän af Frelsaren och hans lärare till den grad, att han om natten besökte honom för att få underwising. — Moster, hemkommen, lade åter gosen i modrens armar. Välkommen — ropade denna — min lille Hans Jörgen! — Nej, så heter han inte. — Hwad då? Gudmor lilla! — Jag hade glömt namnet, som ni sade mig, och Presten kallade honom ändtlligen Mikobemus efter Almanackan. — Mikobemus! det namnet har jag än aldrig hört; hwad war det för en Karl? — O! en ärlig man i grund och botten, sade Pastorn mig; — han gick alltid nattetid till vår Frelsare för att bli lärbd och underwist. — Nej — ropade då barnfadren — det duger inte — pojken får döpas om. Hade den der Mikobemus varit en ärlig Karl, så hade han wist kommit på ljusa

dagen, liksom annat hederligt folk." — Huruwida werberdop flædde, nämner icke historien.

54.

Så mycket bättre.

Under predikan i en landkyrka började någon åhörare prata så högt, att man knapt kunde höra Presten. Denne förifrade sig då högligen med utropet af ett starkt befallande: Tyft! hwilket han beledsagade med ett duktigt slag i predikstolen. Derpå följde en allmän och håpen tystnad. Under denna reser sig en gumma upp i sin bänk och ropar: Jag försäkrar Herr Pastorn, att sawallret ej kom från vår rad. "Så mycket bättre, min låra gumma! — svarade han — bestofvrr tar det slut." Och derpå fortsatte han ostörd sin predikan.

55.

En Predikan på Vers

En Engelsk Prest predikade en gång öfwer Jobs ord: Menniskan är född till olycka såsom foglarne till att flyga, — och inbelade sin predikan i trene stycken: 1) Menniskans ingång i werlden, 2) hennes framgång i werlden, och 3) hennes utgång ur werlden. Och tillade han:

för det första: Rakn och bar hen inträder här.

för det andra: Hennes framgång är blott sorg och besvär;

för det tredje: Och utgången sen, hwem wet hwart det går?

Till beslut: Den här wäl mår, honom wäl det går.
 Der kan jag ej säga er, om jag ock står.
 Här och predikar för er ett helt år.

56.

Den månghöfdade Johannes.

I en kyrka i Amiens wisade man för Abben Mar-
 rolles Johannis Döparens hufwud. Under det Abbeen
 tyckte det, sade han: "Lofwad ware Gud! detta är det
 sjette hufwudet af den heliga mannen, som jag har bem-
 nåden att tycka."

57.

Saliggörelsens Orar.

Wid en Biskoplig visitation, wille en Bondkaplan,
 som tillika war byns Skolemästare, ådagalägga sina
 inbillade stora kunskaper. Sedan Biskopen anmodat
 honom framkalla barnen och låta höra huru han lärt
 dem katekesen, ställde han på en af gossarna denna frå-
 ga: "Hwad står der skrifwit i Bibeln om ditt förhållan-
 de till dina lärare? Nå! hwad står der? — Kan du
 inte swara? — Det du det inte? — Der står ju. Du
 skall icke binda mannen till på oxen, som tröstar. Men
 hwad är det för orar, som Skriften der talar om? —
 Hvad? — I arg, gosse! Är det sådana, som går i
 Velle i 3. Luthers orar? — Nå! wet du det iate? Nej,
 det är i 1. arg och saliggörelsens orar, på hwilka du ej

bör binda munnen till. Det vill säga: du får icke låta nådens och saliggörelsens orar smälta eller lida nöd, utan du skall bewisa dem allt det goda du kan. Men hwem menar du nu med dese orar? — Wet du inte det heller? ditt nöd! Nå, så skall jag förklara det. Der står, ser du, Hans Högwördighet Biskopen. Han är den förste nådens och saliggörelsens ore. Här är vår Höföwördige Prost; han är i ordningen den andre nådens och saliggörelsens ore, och ändtligen bör du weta, att äfwen jag är en af de små nådens och saliggörelsens orar, som du ej får binda till munnen på.” — Biskopen war willrådig hwad han skulle tänka om detta Katekesförhör. Han trodde, att mannen måtte wara qwick och bittert skämtsam, men fann, efter några minuters samtal med honom, att det war den pura naturen, som hade talat ut hans mun.

58.

Salighet af eget slag.

En Prest höll en gång en högst usel predikan öfwer de åtta saligheterna. Dagen derefter kom han i sällskap med en Fru, som hade hört hans predikan. Ni glömde i går — sade hon — en salighet. — Swilken då, min Fru? — Denna: ”Salige äro de, som icke hörde Pastorn predika i går.”

59.

Afwågen.

Jakob I, Konung af England, tog en gång på sin resa en afwäg, för att höra en berömd Prest predika. Vid Konungens inträde i kyrkan, gjorde Talaren, som genast igenkände honom, en afvikelse från sin text, och började starkt moralisera emot swärja och bannas, hvarföre Konungen war mycket fallen och benågen. När gudstjensten war slut, tackade Konungen honom för en god predikan, men frågade tillika, i hwad förbindelse bannas och swärja kunde stå med texten för dagen. Den frimodige Landtpresten swarade straxt, utan häpnad: "Sire! då Ers Maj:it hade gjort en afwäg, så kunde jag wäl od göra en."

60.

Ordspelet.

Ludwig XI Konung af Frankrike, wille taga Ubootsdömet från en Abbe. Nej — swarade denne, då han fick wita det — det går inte så lätt. Har jag tillbragt 42 år innan jag lärt de 2 första bokstäfverna i alfabetet: A B (Abbe), så bör man åtminstone för- unna mig likaså lång tid att lära mig de 2 följande: C D (ceder, lemna platsen) Detta ordspel behagade, och ändrade Konungens affigt.

61.

Berättaren.

En wis Prestman war en lustig sällskapsbroder och hade en mängd anekdoter, som han med ledighet och smak berättade. Det förstås, att en sådan berättare, äfwen med det bästa minne, kan råka att förtälja en anekdot flera gånger. Detta hade hänt med vår man i fråga, och deröfwer hade en åhörare blifwit förtörnad. Denne, en gång i ett sällskap, der berättaren äfwen war, swarade derföre på en af gästernas tillfrågan, hwad han tyckte om den jovialiska presten: "O! det är ett *Vademecum* i swart karduan, och roligt nog för en gång."

62.

Duellen.

En Officersbrång i England hade kommit i gräl med en ung Prest, och runnit sig så förolempad, att han skrifteligen utmanade den andliga mannen på pistoler. Denne gaf derpå följande swar: "I betraktande deraf, att mord med eldgewär uteslutande tillhör blott stora herrar, sådana som Abelsmän och Officerare och deras getingar, så protesterar jag härmed högtidligen emot allt slagsmål i den wägen med Betjenten Anton Boumer; men som, enligt hedrens lagar, dea utmanade har rätt att wälja wapen, will jag härmed hafwa bemäkte Boumer tillfagd, att han nästa söndag på den heliga in-

wigda kyrkogården wäntas med twenne Inblåsar af sin
beredwillige Kontrapart,

Abraham Ghanber. 10

63

Det femte Hjulet.

Wid Altstädtska kyrkan i Königsberg woro föra Pres-
ter anstälde. En femte kom likwäl i fråga, och blef
äfwen, sakrade Szwershofpred kanten Arnolds motarbe-
tande, antagem. — Arnold skulle nu, till följe af sitt
fall, installera denna nyk mling. Detta tillkännagaf han
i sin predikan med följande ord: Käre Wänner! Wår
altstädtska kyrkwagn har hittills gått med fyra hjul,
och gått rätt bra; nu skola wi ha ett till: får nu se,
om ordspråket skall sannas: Han är så god, som det
femte hjulet på wagnen 11

64

Förr och Nu.

En Landtpress predikade en gång Szwers den gamla
och nya tidens olikhet. "Ja — sade han i sin iswer —
i gamla tiden war allting helt annat än hwad det nu är;
en wagn kallades en waga, en sköta en sköta, en skålm
en skålm. Men nu kallar man en skålm en politikus, en
h . . . en måtres och en wagn en kalesch. Så tag då,
du förbannade Politikus, din kalesch och far deri hin i
wält med din måtres. Amen!"

65.

Konseptet Recept.

Den nämlinnige Prestmannen Alberti i Hamburg hade alltid ett gansta kompendiöst konsept med sig på prestskolan; och begagnade äfven detta mycket litet och sålтан. En gång wid utgången af kyrkan förlorade han ett sådant. En bonde, som var på vägen till Apoteket med ett recept för sin sjuka hustru och hade mist det, hittade Albertis lapp, som mycket nära liknade receptet, och bragte den till Apoteket. En lärning försåg honom med ett medikament, hwilket bondhustrun tog in, och blef frisk.

66.

So äst tu?

Den för sina lustiga infall bekante Arlotto hörde en gång en Munk predika öfwer dessa orden: So äst tu? äst tu Elias? äst tu Jeremias? — Dessa orden upprepade han flera gånger, och såg derwid jemt på Arlotto. Denne förlorade slutligen tålmodet, steg opp i sin bänk, och gaf, på ny tillfrågan, detta swar "Jag är hwarken Elias eller Jeremias: jag är Pastor Arlotto; är det möjligt, att ni ej känner igen mig?" — Härpå följde ett allmänt skratt, och det var med möda att Munken kunde utföra sin predikan till slut.

67.

Strimodighet

Wifwen Silenus i Helsingfors kom i Wäskan Leo

X:s tib försent upp i ett concilium. Påfwen hade låtit
 korrigera hans stol af ett slags owilja, och hade Hilarius
 således intet att sitta på. Han besinnade sig likwål ej
 länge, utan satte sig ned på golfwet med detta yttrande:
 Jorden är Herrens, med allt hwad uppå den är. —
 Påfwen frågade honom då med spottighet, om han ej wore
 Hilarius, Fransosen. — "Jag heter Hilarius — swa-
 rade han, — men jag är icke Fransosen, utan Biskop i
 Frankrike. Jag wet wål, att ni är ett lejon (leo),
 men icke det af Juda stam."

68.

Predikan emot Ockrare.

En Prest predikade emot ockrare, och sökte öfwer-
 tyga sina åhörare, att irtet fländigare hwärf kunde
 gifwas än procenteri. Efter slutad predikan quarjan-
 nade han på predikstolen, och började helt owäntadt:
 Tillåten mig, minne wänner! ännu några frågor, och
 beswaren dem ärligt: Påfwa hör i dag warit i kyrkan
 Skomakare, Stråddare och Binwäfware? — Ja — blef
 swaret. — Äfwen andra handtwerkere och arbetare?
 — Äter ja. — Har nattmannen också warit här? —
 Äh ja, swarade denne. — Nå, än ockrarne då? finnas
 här några sådana bland mina åhörare? — En allmän
 tyftnad. — Sen S nu, att jag har all rätt i wert-
 den i hwad jag sagt er: det gifwes nemligen ingen
 föraktligare warelse än en procentare eller ockrare, han

bligs tiel för sitt hvarf, och törs icke gifwa sig till-
låna, eller säga sitt namn.

69.

Fredsfordelar

Då man år 1794 i Preussiska krigorna låt göra
tacksågelse för den ingångna separattfreden med Frankri-
ke, hade en Prest, bland andra, dessa uttranden i sin fest-
predikan: "I weta icke, älskelige åhörare, huru godt I
hafst framför många andra i detta sista kriget, och huru
mycken tack I derföre ären Gud skyldige. Tänken en
gång på folket — på andra orter! Der har man satt
taken i brand öfwer deras hufwuden, der har man
nedtrampat deras åkrar, och dränkt deras ångar i men-
niskoblod; der har man dödat deras söner på slagfälten
och skändat deras dötrar; ja, der hafwa de blifwit ja-
gade från hus och hem, och deras boskap blifwit ryckt
bort från betesplatsarna. Och wi? Wi hafwe sått och
fördat i fred; wi hafwe bott lugnt i våra hus och huf-
vor, wi hafwe glädt oss öfwer våra söner och dötrar;
ja, wi hafwe hus och gård i behåll, och Gud ske lof!
ännu finnes äfwen nog af alla slags sån ibland oss."

70.

Den som söker, han finner; dock icke alltid.

Då Pater Seraphim, en berömd Franssk Predikant
på sin tid, skulle första gången predika för Ludvig XIV,

sade han bland annat: "Sire! Jag känner väl bruket, enligt hwilket jag skulle göra Ers Maj:t en komplimang; men jag ber underbånigst att få slippa det; ty jag har genomletat hela Bibeln, utan att i densamma funnat finna en enda komplimang." — Konungen log, och berömdes Paterns fintliga och satiriska ursått.

71.

San Fom af sig.

En ung Prestson, som nyh blifwit Student, öfwerfåfode sin far att en gång få predika. Gubben tillät det; men beredde sig dock i tyfket sjelf att predika, ty han war ej låfer på gosen. Denne besteg imellertid predikstolen, och började starkt tillamra sitt ingångspråk, Davids ord: Herre, fröls mig; watten går öfwer min själ. Sedon han repeterat detta 3 till fyra gånger, utan att komma vidare; ty den tiden war det framliat att låsa innantill — uppsteg fadren på predikstolen wid sista nödropet, ryckte sonen i rocken och sade högt: "Nec med dig, pojke! annars står du och dränker dig." Gosen lybde, och fadren gjorde nu, som wanligt, en ganfka låtorik predikan.

72.

Omwändelsen.

En qwid och listlig Hofman ytttrade en gång i ett sållskap, det han träffade en för sin starke ortodoxi och

finna skarpa predikningar allmänne Länd Prestmän. "Det
 var rätt väl, att jag råkade er, Ge Väster! jag har län-
 ge snuffat det, och nu skall ni, ta mig den och den, omvä-
 nda mig prompt." — Presten måtte honom med en för-
 aktlig blick fråu topp till tå, och swarade: "Äh, min
 Herre! ni förelommer mig lit min gamle swarte rof;
 den är omvänd så många gånger den kan bli det." —
 Detta swar behagade den unge wildbasaren. Han sökte
 Pastorns närmare bekantskap, och fick äfwen i honom en
 mögen och uppriktig wän.

73.

Lagom pölsa är alltid bäst.

Antydningen till detta ordspråk skall vara denna: En
 någon G. H. H. besökning hade det blifwit bruk att
 i den gyllene försiden förära Presten en och annan korf
 att smaka på. En nämde man hedrade sig alltid med
 större korf än de andra socknemännen, och blef derföre,
 jemte stort beröm, hwat gång af Pastorn undfågnad med
 en dubbelsup, hwilket naturligtwis förökte hans begär
 att ännu mera utmärka sig. Nästa gången hade han lå-
 tit fullproppa hela orvämben, så att deraf blifwit en
 enda pölsa eller blodkorf. Denna rullar han på en stott-
 lära till prestgården, och, med tillfällad hjelp af hus-
 drängen och 2:ne på logen tröstande Halländningaar, in-
 bäres den i Pastorns stuberlämmare. Denne afrojde
 straxt sitt strifbord för att bereda plats åt den nykomna,

omantligt stora gästen, och utbrast sedan i dessa ord: "Det får jag, fader Råmbdeman, säga er till ert wälförtjenta beord, att [ni just är utemordentligt beberlig emot er själsförfjare." — Undertiden öfwerfor wår Pastor den helliga pölsan med ena handen; men som den ej låg säkert på bordet och Pastorn rålade att trycka litet för hårdt på den, förmodligen för att utrona, om den war wäl stoppad, ramlade forswen ner af bordet och fell på hans wänstra fot, der de wärste liktorarne olyckligtwis sunnos, med sådant eftertryck, att Pastorn, under smärtan, jemteligt grinande, utropade: "Det får jag och säga er, fader Råmbdeman, för en annan gång full, att Lagom Pölsa är alltid bäst." — Dyktet förmåler icke, em nämde mannen efterkom denna tillsägelse; det är dock allt för troligt, att forswen hädanefter blef mindre till Kamplunnen, och således ej menlig för Pastorns liktorar.

74.

Wigselhändelser.

John Clark, Pastor i Hull i England, fullte en försmiddag wiga fyra ägta par, hwarwid följande händelser tilldrogo sig. Den förste brudgummen hade glömt wigfelringen hemma, och måtte låna sig en ring i kyrkan; i andra paret hade bruden mist fingret, hwarpå ringen fullte sättas; när ordningen kom till det tredje paret, skrek en Karl ur full hals, att han wille inför rätten bewisa, att bruden war redan gift, och när de twenne sista

Kontrahenterna skulle fram, hvißade brudens fäster i res-
sten i ärat, att han för Guds skull wille kynda sig så fort
som möjligt med förrättningen, ty bruden war i barnsödd.

75.

Sparpt Swar.

Ett Grofbrökommerseråd, som gerna wille stämska
och berjemte war föga wån af Prester, yttrade en gång
till en Biskop, att Presterkapet hade i alla tider haft
mindre wärdiga ledamöter ibland sig. Till och med ibland
Apostlarne woro ju — fortsfor han — en klenrogen
Thomas och en förrådiste Judas. "Deri har min Herr
Kommerseråd rätt — swarade Biskoppen — men så må-
ste ni också tillstå, att den förut årlige Judas först blef en
Kålm, då han slog sig på kommersen."

76.

Tankspriddhet.

Pastor Horne skulle en gång predika i Johannis-
kyrkan i London, men gick, under wägen dit, i sin tank-
spriddhet, in i en annan kyrka. Han fann der en p. st.
man i sakristian; men märkte ej, att han gått misse,
förrän denne sade: I dag får jag ej många åhörare, ty
alla flöta sig nu till Johanniskyrkan, för att höra den
berömda Horne, — "Så! — swarade Horne, gå till
lugn — då får jag gå dit med; ty den mannen will
också jag höra."

Den återförda Ordningen.

Då Pater Bourdoigne — sade en vis Jesuit — predikade i Rouen, så lemnade konfunderne sina verkstäder, köpmännen sina bodar, advokaterne sina handlingar och läkarne sina patienter endost för att få höra honom; men då jag kom att predika der året derpå, så ställde jag så allt i ordning igen, att ingen menniska mera sprang från sina förrättningar.

Bondetro.

En Prest råkade en bonde på vägen, och wille roa sig litet åt hans ensalbighet. Wand dig em, gubbe! — sade han — der går en åsna och plöjer. Bonden såg sig tillbaka, och då presten skrattade åt hans lättrogenhet, swarade han: "Kära Her bör ej undra på att jag låt litet narra mig; jag trodde det förr möjligt, att en åsna kunde plöja, är en Prest tjuga."

Giltigt Skäl.

En landtprest höll en dag en rörande predikan. Alla åhörarne snyftade och simmade i tårar, med undantag af en enda. Då någon frågade hwarföre han ej gret som de andra, swarade han helt forrt: "Förlåt mig! jag hör icke till församlingen."

80.

Jordfästningen.

Wid en jordfästning hade Presten förgåtit af hwad kön den döde war, och frågade derföre en af de närmast bringfäende förjande, om den saligen afledne war en broder eller syster "Wi woro allsintet i slägt — swarade denne halshögt — endast goda betanta."

81.

Kort och godt å båda sidor.

General Dimar war på sin tid en besynnerlig man. En gång infann han sig i Priststolen hos Superintendenten Grulich i Torgau, och gjorde följande korta Synbabetänne: "Jag ångrar mina synder, och lofwar att bättra mig." — Superintendenten, som, hwad fortheten beträffade, ej wille bli honom något skyldig, gaf honom absolution i dessa ord: "Jag tager er på ert ord, och förkunnar er härmed edra synders förlåtelse o. s. w."

82.

Wälsignelsen.

En Katolff Bonde behöll en gång hatten på i kyrkan medan Presten läste Wälsignelsen. Hans biskgrannar påminde honom med en skåt i sidan, att taga hatten af. "Låt den man sitta på — swarade Bonden: — äro det något med wälsignelsen, så går den nog igenom hatten."

83.

Det går för långt.

En katolsk Furstes mötes besallte Hofpresten att
 äfwen innesluta henne i kyrkobönerna. Presten för-
 trade, att han hade alltid så gjort, men hon bedyrade sig
 aldrig ha hört det. "Det gör mig ondt — svarade den
 Hofpredikanten — att ni i Fader vår aldrig fåst en
 uppmärksamhet wid den sjunde eller fifta bönen: Utan
 förelös oss ifrån ondo."

84.

Fastdagen.

En Munk, som följde en rösware ut till galgen
 försökte att trösta honom i lifwets sista ögonblick med för-
 säkran, att ett bord i himmelen redan stod dukadt för ho-
 nem. "Guds! — svarade beswen; men som det i dag är
 min fastedag, så må ni, min äära pater, gerna spisa de
 i mitt ställe."

85.

Alltings Sörgånglighet.

Wid en prestmötesmiddag utbreddes sig Biskopen
 som värd, högeligen öfwer alltings sorgånglighet här-
 werlden, och uppräknade en mängd bertill hörande sa-
 ker, såsom: hellsa, skönhet, styrka, rikdomar, magt o. s. w.
 En Bondproft, som wäl älskade moraliska betraktelser

men ännu mera en på bordet ställb mergpubbing, af-
 hörde Biffopen med så spänd uppmärksamhet, att han
 ej märkte, när pubbingen serverades, och fick således
 ingenting af den. Detta förtröt honom, som ock gerna
 wille haft sitt stycke, till den grad, att han bad Biffopen
 wid nästa uppräknigen af denna werldens förgångliga
 ting icke förgåta att öka listan med — mergpub-
 bing.

86.

Latin som Win.

Wid ett liknande tillfälle war äfwen en gammal
 Bondkaplan en gäst wid det Biffopliga bordet och ha-
 be naturligtwis fått den nedersta platsen. Biffopen
 trakterade med win, och berömde det så, att gästerna
 måtte af ren artighet instämma med honom. Nu war
 förhållandet så, att Biffopen och de närmaste brucke ett
 ganska godt win; men för de sänre och kaplanerna
 ifrånktes ett temligen medelmåttigt. Ändtligen föll det
 Biffopen in att äfwen inhämta war nederste Bonds-
 kaplans uttrande, "J sitter dernere på snurken —
 började han — och dricker, och säger intet ord om wi-
 net! Hur tycker J det är? — Est honus — swarade
 Kaplanen. Biffopen, som wiste, att mannen annars
 war en god Latinare, förundrade sig högligen öfwer dem-

na swära bodd; men teg dermed. Af en händelse kom nu slaffan med det goda winet att cirkulera så långt, att äfwen Kaplanen fick ett glas. Biskopen, som såg det, frågade nu på latin igen; Quid tibi videtur de hoc vino? (hwad säger ni om detta winet?) Est valde bonum? swarade Kaplanen, och då Biskopen förebrådde honom hans ferra dåliga latin, tillade han: "Ja Ers Höghörsdighet! som winet är, så är latinen."

87.

Tjenstfärdighet.

En Engelsk Prest talade en gång öfwer dessa Akabes ord: Ho will draga med mig i strid emot Ramoth i Gilead? Denna fråga upprepade han så ofta, i det han kastade forskande blickar kring hela församlingen, tilldes en ny hemkommen Matros uppstiger i sin bänk, och ropar: "Edra backharar, hören I inte hwad Hern der frågar er? Will ingen annan, så är jag färdig straxt." Och i betlamma war tröjan afdragen och näfwen i knut till borning.

88.

Wederläggning.

En Prest hade en gång följande ingångspråk: I min faders hus äro många boningar. Detta upprepar de han ofta, och beskref den ena bättre än den andra.

En åhörare, som tog det för otidigt fryt, reste sig åndtlligen opp, och faller predikanten i talet, så sågande: "Många beningar i er fars hus, säger ni! Jag kände Er Fars hus, förrän ni blef född, och mins alltför väl, att det bestod bara af en daglig stuga och ett kök; och är det således intet serbeles att fryta af, min Herr Pastor!"

89.

Bestrafningen.

En nyå blifwen kyrkoherde i en stad, der man resbe temligen lustigt och sällskapslikt, bestämde sig håftigt öfwer invånarnes syndiga förfarande. Sedan han bestraffat dem för swordom, otukt, bedrågeri, säfång och flere dylika laster, tillade han: "Nu skulle jag väl och säga ett ord om de wederskyggelige syfon-synderna sylleri och frofveri; men då ännu ingen, sedan min ankomst hit, haft den höfligheten att bjuda mig till ett enda af alla de gästbud här varit, så har jag alldeles ingen erfarenhet i det fallet: gifvar likväl, att det går der likaså argt till som i allt det öfriga."

90.

Det ändrade Läset.

Påfwen Leo X kom, efter sin död, till himmelrikets port, och bultade på. Hvem är der? frågade S:t Petrus. — Den nyå affomnade Påfwen — svarade Leo —

låt opp. — Är du Påfwen, så kan du wäl också sjelf låsa opp; du har ju himmelriksens nycklar? — gaf Petrus till genswar. "Wäl har jag nycklarna — sade den wäntande Påfwen otåligt; men de passa ej nu mer; du wet ju, att Luthet har ändrat låset!"

91.

Sörebedjaren.

En Munk, wid namn Bridere, hade följande yttrande i en predikan, som han höll i Cahors: "Annu 14 dagar, och Nineve skall förgås! . . . I tron kanste, att jag will förkunna er, att er stad skall förgås. Nej, minna bröder! I förtjenten wist er undergång; men I hafwen funnit en mäktig sörebedjare. Och hwilken då? frågen I. Kanhända er helige patron? Nej, han är tröt wid edra synder, han talar ej mera för eder. Hwem är det då? — Skall jag säga det? — Jo, det är djefwulst sjelf. Han har bedt för eder stad; ty, sade han, behöfwer jag en blodsugare, en procentare, en bedragare, så finner jag honom i Cahors, och behöfwer jag en råfwarer eller annan skurk, så finner jag den också i Cahors; och derföre ber jag alltid för staden Cahors' bestånd, nu och i ewighet. Amen."

92.

Ordspel.

Twenne Prester woro anställda wid en församling

Paris, och att predika i samma kyrka. Den ene utmärkte sig isynnerhet genom sin starka röst. En åhörare sade, att Stillnaden emellan Högmästar och Uffonsångspresten bestod derti, att den förre predikade fort bion, och den sednare bion fort.

93.

Den bönhörde Prosten.

Mag:er Josef Gottlieb Reichler, Prost i Langen (i Tyfland) och död 1695, har utgifvit en tjock postilla, hwars titel är: Haus- und Herzwecker des Worts Gottes. Framför denna finnes Herr Prostens porträtt graveradt. Han föreställes knäböjd framför ett krucifix, och från hans muun går en rimsa med dessa ord: Herre! förbarmma dig öfwer mig! — Från Hyn swårswar en annan rimsa med detta swar: "Högårewürdige och Höglärbe Hr Prost och Magister! statt opp! jag förbarmar mig öfwer eder."

94.

Pastoralier.

En Biskop frågade en Kyroherde, huru mycket hans pastorat kunde lasta af sig. Villå mycket, som er Högmwürdighets skift, — swarade han — himmel eller helwete, allt efter det bruk wi göra af wårt pund.

Den förlorade Kontexten.

En Prest kom af sig midt i sin predikan, men blef ej berföre serdeles förlågen, utan bad åhörarne wänta ett ögonblick; jag har blott — tillade han — förlorat Kontexten. — Straxt ropade då en beskedlig Slomakare från sin bänk: 'Kyrkwaktare! stång genast till kyrkbörarna. Wi äro alla ärligt folk, och Pastoren må ha förlorat hwad som helst, så skall han ha det igen.'

Den Forta Predikan.

Herr Pastor! — sade en wis ConsistoriiPreses till en ung Prest, som gjort prof för att få ett ledigt pastorat — wi ha alla hört er föna prospredikan med mycket nöje; den hade blott ett fel — den war för kort. — "Jag har på någon tid — swarade Sökanden — haft så mycket att göra, att jag endast kunnat använda så stunder på min prospredikan, och jag försäkrar Er Dottern, att, om jag hade haft mera tid, så hade hon blifwit ännu kortare."

Den bästa Wäckarens.

En gammal Krögerka i Skottland blef så sömnig under predikan, att hon ömsbiligen kunde hålla sig waken, oaktadt grangummorna i samma bänk esomostast

wäckte henne med wänliga knuffar och kramningar. Predikanten märkte det, och sade ändtligen: "Käraste ähörare! I beswären er förjåfwes att uppväcka sossverstan derborte; men gifwen att, jag skall snart göra henne munter. I detsamma hwisjade han och ropade: Susanra mor! en grog hit och en snapps!" — Straxt, kära Herre! swarade gumman, och steg opp för att servera, utan att komma ihog, att hon war i kyrkan.

98.

Liknelserna.

En Franciskanermunk predikade en gång för Kardinalen Richelieu och flera af hoffotket, utan att röja minsta fruktan eller förlägenhet. Efter predikan, komplimenterade Kardinalen honom, och yttrade sin förundran öfwer hans, hos en Landtprest så owanliga, bristighet. "O! — swarade Munken helt naivt — jag wiste redan för några månader sedan, att jag skulle få den äran att predika för Ers Eminens och flera förnåma hofherrar. Jag har derföre länge predikat prof i min trädgård. Der inbillade jag mig, att Kåhustrudena wore mina förnåma ähörare. Ut ett rätt dugtigt och stort riktade jag isynnerhet mina blickar, och föreställde mig i tankarna alltid Ers Eminens derwid."

99.

Den ofände Skälmen

En fattig Landtprest i Syßland predikade en gång

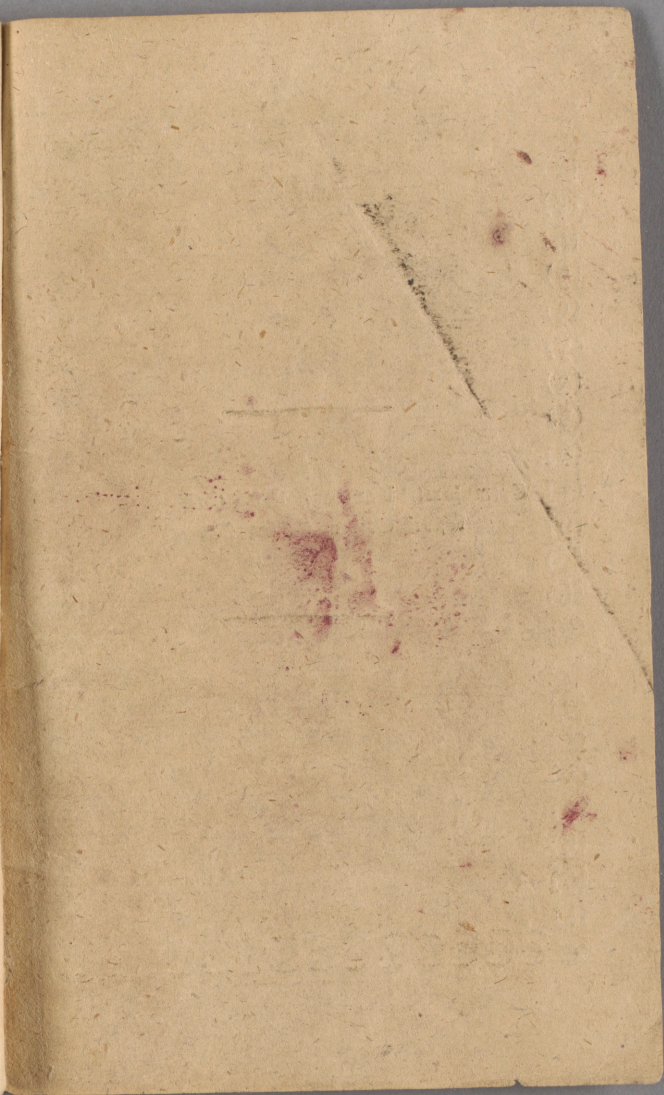
öfwer Skaparens godhet, och berättade sina åhörare, bland annat, följande: Jordan bär, sade han, icke allenast spanmål, potatörs, erter och andra frugtslag i öfwerflöd, utan på densamma växer öfwen så mycket win, att det belöper sig till en halfbutelj på hwar menniska för dagen. "Ja, fortfor han, under ett kraftigt slag i predikstolen, — ja, det är sannt, det är bewisligt, det är riktigt beräkadt; hwar man får sin halfbutelj för dagen, och jag wille gerna lära känna den själmen, som dagligen tager och dricker min."

100.

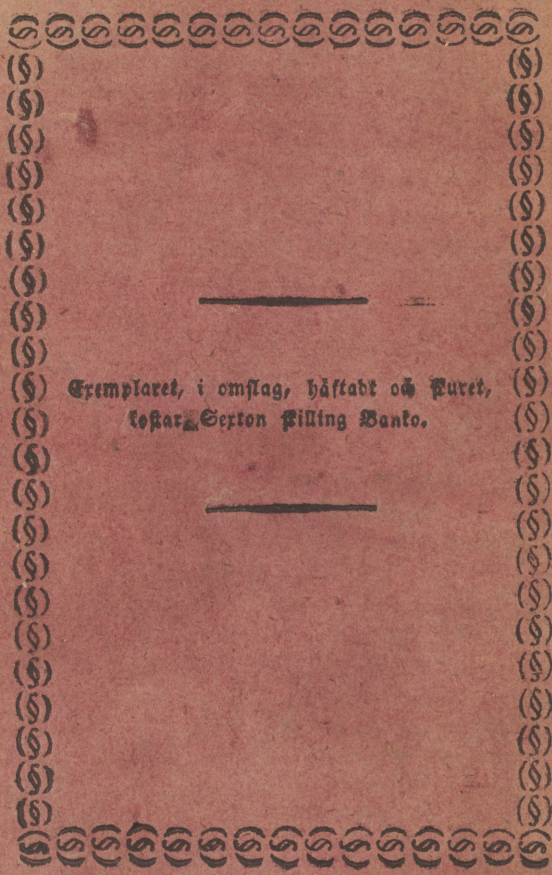
Julkappen.

En Landtprest hade glömt, att Ottelång wanligen infaller öfwen på landet Juldagen, och war därför ej beredd att predika. En annan skulle beröfwer råkat i brydlig förlågenhet; men ett godt hufwud är aldrig rådlöst. Driftigt besteg han predikstolen, och började som följer: "Älselige Åhörare! I hela Christenheten är det, sedan urminnestider, brukligt, att man gifwer hwarandra en känk på denna stora högtidsdag. Tänk, om I nu utöfwade benna wädra seb emot mig i dag, och gäfwen mig min Ottelångspredikan till julkapp. Amen!" — Efter att hafwa läst några få böner, nedgick han från predikstolen, och vidare predikan blef ej af för den Julottan.

* 1000

Exemplaret, i omslag, håstakt och Puret,
kostar Sexton Pilling Banco.

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8

Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

Centimetres

TIFFEN® Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

